

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2009

PUNTE: 70

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 32 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die volgende instruksies aandagtig deur voordat jy die vrae beantwoord.

1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings:

AFDELING A: Roman	(35)
AFDELING B: Drama	(35)
AFDELING C: Kortverhale	(35)
AFDELING D: Gedigte	(35)
2. Beantwoord TWEE vrae: EEN vraag uit ELK van die TWEE afdelings wat jy gekies het. (Gebruik die inhoudsopgawe om jou met jou keuses te help.)
3. Moenie probeer om die hele vraestel deur te lees nie.
  - Raadpleeg die inhoudsopgawe op die volgende bladsy.
  - Merk die vraagnommers van die letterkundetekste wat jy in die klas behandel het.
  - Lees daarna slegs hierdie vrae oor die tekste wat jy gedoen het.
  - Kies die tipe vraag wat jy wil doen.
4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling.
5. Voorgestelde tydsaanduiding: ongeveer 60 minute per afdeling.
6. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
7. Begin elke afdeling op 'n NUWE bladsy.
8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies die TWEE genres wat jy vanjaar behandel het.

Beantwoord EEN vraag uit AFDELING A of B of C. Beantwoord TWEE gedigte (17½ punte x 2) indien jy AFDELING D kies.

AFDELING A: ROMAN

Beantwoord ENIGE EEN van die volgende vrae:

VRAAG 1: Kringe in 'n bos	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 2: Kringe in 'n bos	Kontekstuele vraag	35 punte
OF		
VRAAG 3: Die ongelooflike avonture van Hanna Hoekom	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 4: Die ongelooflike avonture van Hanna Hoekom	Kontekstuele vraag	35 punte
OF		
VRAAG 5: Meeulanders	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 6: Meeulanders	Kontekstuele vraag	35 punte

OF

AFDELING B: DRAMA

Beantwoord ENIGE EEN van die volgende vrae:

VRAAG 7: Poppie, die drama	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 8: Poppie, die drama	Kontekstuele vraag	35 punte
OF		
VRAAG 9: Paljas	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 10: Paljas	Kontekstuele vraag	35 punte

OF

AFDELING C: KORTVERHALE

Beantwoord net EEN van die volgende vrae:

VRAAG 11: Kortverhale	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 12: Kortverhale	Kontekstuele vraag	35 punte

OF

AFDELING D: GEDIGTE

Beantwoord vrae oor enige TWEE van die volgende gedigte:

VRAAG 13: My siel, Pa	Kontekstuele vraag	17½ punte
OF		
VRAAG 14: Woonstelbewoner	Kontekstuele vraag	17½ punte
OF		
VRAAG 15: Vrou langs die pad	Kontekstuele vraag	17½ punte
OF		
VRAAG 16: e-sonnet	Kontekstuele vraag	17½ punte

AFDELING A: ROMAN**BEANTWOORD ÓF DIE OPSTELVRAAG ÓF DIE KONTEKSTUELE VRAAG.****VRAAG 1: OPSTELVRAAG*****KRINGE IN 'N BOS* – Dalene Matthee**

Nadat Joram vir Saul weggejaag het, het Saul vir twee jaar by MacDonald gewerk.

Skryf 'n OPSTEL (250 – 300 woorde) waarin jy vertel hoe Saul vir die eerste keer die lewe buite die Bos leer ken het. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Jy kan in jou opstel verwys na:

- Saul se vriendskap met Kate
- Die houtkooptaktiek van die houtkopers/die skewe sirkel
- Saul en Patterson se besoek aan die Bos

[35]**OF****VRAAG 2: KONTEKSTUELE VRAAG*****KRINGE IN 'N BOS* – Dalene Matthee**

Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

1 Hy bly by die wa staan terwyl Jozef wegstap en dit voel soos die
 2 oggend toe hy in sy kamer by die twee ou Muller-susters wak-
 3 ker geword het en geweet het watter kant toe hy gaan draai ...
 4 Is dit soos die olifant dit wou gehad het? Wat is waarheid en
 5 wat is verbeelding? Hoe sal hy ooit weet? Hy sal Stopforth 'n
 6 aanbod vir die tande maak wat hy nie van die hand sal kan wys
 7 nie, en dan sal hy hulle begrawe waar niemand hulle sal kry
 8 nie. Niks van Oupoot sal hierdie bos verlaat nie. Hy sweer dit.
 9 Daarby sal elke bliksem binne en buite die Bos weet Saul Bar-
 10 nard is vir goed terug.

- 2.1 Wat het Stopforth gedoen dat Saul vir hom 'n aanbod wil maak? (Reël 5 en 6) (1)
- 2.2 Waarom het Maska vir Saul gesê dat Oupoot vir Saul spesifiek tot in Meulbos wil kry? (1)
- 2.3 Wat het die delwers wat opgehou delf het, gedoen om 'n inkomste te kry? (1)

- 2.4 Voltooi die volgende paragraaf deur die woord(e) in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die antwoord langs die vraagnommer (2.4.1 – 2.4.4) neer.

alleenheid; 'n geboorte; blyplek in die bos; 'n wederoffer;
saam met 'n trop te loop kwaad doen; Josef se kind geskep het

Saul was die vorige dag nog op pad na die Pictor. Die oomblik dat hulle deur die koppe sou wees, sou dit vir Saul soos (2.4.1) ... wees. Maska het kom vra of Saul gehoor het dat die grootvoete eergisteraand (2.4.2) ... en dat die mense sê dis Oupoot. Saul is geskok, want Oupoot sou nooit een aand sy (2.4.3) ... gelos het om (2.4.4) ... nie.

(4)

- 2.5 Gee TWEE redes waarom Saul aan die einde van die verhaal so gedetermineerd is dat niks van Oupoot die Bos sal verlaat nie.

(2)

- 2.6 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Saul Barnard is vir goed terug. (Reël 9 en 10)
Dit is in kontras met Saul se vroeëre besluit omdat hy ...

- A reeds op die Pictor was om finaal van Knysna af weg te gaan.
B vir Stopforth 'n aanbod gaan maak vir Oupoot se tande.
C en Jozef saam 'n besigheid gaan begin.
D wonder wat waarheid en wat verbeelding is.

(1)

- 2.7 Rangskik die volgende gebeure in die KORREKTE volgorde. Skryf slegs die vraagnommer en daarna die letters (A – D) in die korrekte volgorde neer.

- A Saul leer op Swellendam om 'n meubelmaker te word.
B Saul besluit om finaal aan boord van die Pictor te gaan.
C Saul ontvang besoek van Caroline MacDonald.
D Saul delf vir ses jaar goud in die Bos.

(4)

- 2.8 MacDonald was eerlik toe hy sewe erwe aan Saul wou verkoop.

2.8.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR?

(1)

2.8.2 Motiveer jou antwoord.

(1)

- 2.9 Wat omtrent Kate het vir Saul geskok toe hy en MacDonald oor die erwe en besigheid gepraat het?

(1)

Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

- 1 Tussen hom en sy pa was 'n hek wat nooit wou oop nie.
- 2 Hulle moes met die hek tussen hulle leef omdat die een nie na
- 3 die ander se kant wou oorklim nie.

2.10 Op watter manier het Joram geweier om “oor die hek na Saul se kant” oor te klim? (1)

2.11 Kies 'n sin uit KOLOM B om by 'n woord/beskrywing in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (2.11.1 – 2.11.5) en die letter (A – F) neer.

KOLOM A	KOLOM B
2.11.1 Oproerling	A Saul het geweier om langer 'n pad te loop wat nêrens uitkom nie.
2.11.2 Opstandeling	B Kate was verbaas dat Saul slim was.
2.11.3 Weggejaagde	C Saul het dit gewaag om die bloubokkie se kop oop te kap.
2.11.4 Verraaier	D Saul was ongelukkig oor die skiet van die olifante.
2.11.5 Uit die Bos, wild en onnosel	E Saul het geweier om die kalender te kap.
	F Jozef beskuldig Saul daarvan dat hy vir Harison spaai.

2.12 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Saul het nog altyd geglo dat hy eendag sou teruggaan en vir sy pa sê dat ...

- A die delwers die Bos in 'n kruppelbos verander het.
 B sy pa-hulle nie meer skuld by MacDonald het nie.
 C alle houtkappers en hulle kinders nie wild en vuil is nie.
 D hy hout by sy pa-hulle gaan koop om meubels te maak. (1)

2.13 Skryf 'n paragraaf (omtrent 50 – 60 woorde) waarin jy vertel hoe:

- Saul aan die einde van die verhaal vrede maak met Jozef
- Jozef op Saul se aanbod om saam met hom te werk, reageer (5)

Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

1	Harde werk. Van lig tot donker, maar sy lyf was moeg van sy
2	eie moeg. Die dae was kort, hy moes hulle deursny: voormid-
3	dag vir die skerm en die trog se maak, namiddag vir gruis uit-
4	was met die pan. In die skeiding tussenin het hy sy afgebaken-
5	de gebied gepatrolleer. Elke dag.

- 2.14 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Waar het Saul uiteindelik 'n goeie wegsteekplek vir sy goud gekry?

- A In die bos in 'n holte onder 'n plat klip
 B In 'n gat wat hy in die bos gegrawe het
 C In 'n gat in die grondvloer van sy skerm
 D In 'n hoë gat wat half verskuil is in 'n kwar (1)

- 2.15 Drie van die antwoorde hieronder is KORREK. Watter antwoord is NIE korrek NIE? Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Hoe het Saul die delwers van sy afgebakende gebied weggehou?

- A Hy het gesê die delwers is nou waar die olifante broei.
 B Hy het tussen hulle ingestorm en gesê 'n trop koeie jaag hom.
 C Hy het die olifante nagmaak deur op 'n beeshoring te blaas.
 D Hy het vir die goewerment as 'n boswagter begin werk. (1)

- 2.16 Saul Barnard het skatryk geword uit die spoelgoud in die Bos.

2.16.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

2.16.2 Gee 'n rede vir jou antwoord. (1)

- 2.17 Watter TWEE dinge oor Oupoot skryf Kate vir Saul in haar brief waarin sy hom gelukwens met sy sewe-en-twintigste verjaardag? (2)

[35]

OF

VRAAG 3: OPSTELVRAAG

DIE ONGELOOFLIKE AVONTURE VAN HANNA HOEKOM – Marita van der Vyver

Hanna se ma en stiefpa het 'n wittebrood vir die hele gesin beplan. Die doel daarvan was dat hulle mekaar beter moes leer ken.

Skryf 'n OPSTEL (250 – 300 woorde) waarin jy vertel hoe uitstekend hierdie plan gewerk het. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Jy kan in jou opstel verwys na:

- Die verhouding tussen die kinders voor die vakansie
- Die verhouding tussen Hanna en haar ma voor die vakansie
- Wat tydens die vakansie gebeur het
- Die geboorte van die baba

[35]

OF

VRAAG 4: KONTEKSTUELE VRAAG***DIE ONGELOOFLIKE AVONTURE VAN HANNA HOEKOM* – Marita van der Vyver**

Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1 Liewe leser, jy kan nie anders as om so iemand te bewonder
2 nie. Al is hy nie juis 'n voorbeeldige pa nie.
3 En terwyl ek hom so dophou, begin 'n idee in my kop kook.
4 Eintlik het ek mos al vroeër langs die helikopter die eerste borrels
5 in my maag gevoel. Waar al my beste idees altyd begin.
6 Ek gaan daardie roman skryf wat ek vir die koningin belowe
7 het. Maar ek gaan nie oor 'n fabelagtige skepsel soos Fabienne
8 skryf nie. Ek het so 'n gevoel ek is vir altyd klaar met Fabienne en
9 haar fantastiese tande. (Ek het ook so 'n gevoel juffrou Liebenberg
10 sal vreeslik verlig wees om dit te hoor.) Ek gaan 'n storie skryf oor
11 'n gemiddelde vaal meisiekind met 'n onwaarskynlike ma en 'n
12 selfs meer onwaarskynlike pa.
13 Ek sal sorg dat daar vir Margot Jordan ook 'n rol is om te speel.
14 'n Fassinerende moederfiguur. Iets tussen 'n bose heks en 'n
15 goeie fee. En vir my beeldskone beste vriendin. En ag, nou ja, ek
16 sal seker nie my irriterende stiefbroer uit die storie kan hou nie,
17 nè?
18 Hulle sal almal in my boek wees. Hoe het Beyers nou weer
19 vanoggend gesê? *Honde, kinders, grootmense*. Selfs die suster vir
20 wie ek so lank gewag het. Amanzi of Kwakwa of Water of wat
21 haar naam ook al gaan wees.
22 Terwyl my pa met uitgestrekte arms en rukkende heupe op die
23 kombuistafel dans, sien ek die titel soos in 'n visioen. *Die ongeloof-
24 like avonture van Hanna Hoekom. 'n Ware verhaal.*
25 Dít sal nou vir jou 'n storie wees!

- 4.1 Wie is die pa van wie Hanna in hierdie uittreksel praat? (1)
- 4.2 Gee TWEE redes waarom hierdie pa nie as 'n tradisionele pa beskryf kan word nie. (2)
- 4.3 Kies die korrekte woord(e) uit dié wat tussen hakies gegee word om die volgende sin KORREK te voltooi. Skryf slegs die woord(e) neer.
- As Hanna in reël 3 sê dat daar 'n gedagte in haar kop begin “kook”, is dit 'n aanduiding dat sy (kwaad is/kreatief is/baie warm kry). (1)
- 4.4 Dink jy Hanna het regtig rede gehad om skaam te wees vir haar pa of vir haar ma? Motiveer jou antwoord. (1)
- 4.5 Hanna se ma leer haar kinders dat stereotipering verkeerd is.
- 4.5.1 Sê of hierdie stelling WAAR of ONWAAR is. (1)
- 4.5.2 Motiveer jou antwoord deur na Mana se siening oor seuns en oor meisies te verwys. (2)

- 4.6 Kies die karakter(s) uit KOLOM B om by die hoofstuktitels in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (4.6.1 – 4.6.5) en die letter (A – F) neer.

KOLOM A	KOLOM B
4.6.1 Vaarwel fabelagtige Fabienne	A Ditjie
4.6.2 Liefde in die lug	B Die twee honde
4.6.3 Nog 'n onverwagse gas	C Yann en Sharon
4.6.4 Die koms van die queen	D Gavin
4.6.5 Pampoen en Patat hinder 'n heks	E Hanna Hoekom
	F Margot

(5)

- 4.7 Dis die polisie wat na Hanna-hulle kom soek het met die helikopter.

4.7.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

4.7.2 Motiveer jou antwoord. (1)

- 4.8 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

As Hanna sê: “Ek het so 'n gevoel ek is vir altyd klaar met Fabienne en haar fantastiese tande,” bedoel sy dat ...

- A sy nou ongelukkig oor Fabienne voel.
 B die verhaal oor Fabienne klaar geskryf is.
 C sy nie langer Fabienne wil probeer wees nie.
 D die wittebrood saam met Fabienne verby is. (1)

- 4.9 Skryf 'n paragraaf (omtrent 50 – 60 woorde) waarin jy vertel waarom Hanna gedink het dat sy 'n “vaal meisiekind” is. (5)

- 4.10 Die woord “onwaarskynlik” pas perfek by Hanna se ma as ons na haar uiterlike beskrywing (voorkoms) kyk.

4.10.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

4.10.2 Motiveer jou antwoord met enige EEN rede uit die verhaal. (1)

- 4.11 Waarom beskryf Hanna vir Margot as 'n ...

4.11.1 bose heks? (1)

4.11.2 goeie fee? (1)

- 4.12 Voltooi die volgende paragraaf deur die name in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die antwoord langs die vraagnommer (4.12.1 – 4.12.4) neer.

Mana; Fabienne; baba; Hanna; Sharon; Margot

Dit was toe nie nodig om te wag dat die water sak nie omdat (4.12.1) ... se ouers tot almal se redding gekom het. Daar is toe besluit dat (4.12.2) ... en die (4.12.3) ... by die dokter moes uitkom. (4.12.4) ... kon ook saamgaan omdat sy Johannesburg toe moes gaan. (4)

- 4.13 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Hanna het die bynaam “Hanna Hoekom” gekry omdat sy ...

- A gedurig vroe oor alles gevra het.
B altyd by haar ma wou weet wie haar pa was.
C van kleins af niks van haar naam gehou het nie.
D nie haar ouma se naam wou hê nie. (1)

- 4.14 Watter rol, dink jy, kan 'n onderwyser soos juffrou Liebenberg speel om 'n leerder lief te maak vir skryf? Noem TWEE dinge. (2)

- 4.15 Dink jy hierdie boek het die Sanlamprys vir jeuglektuur verdien? Noem DRIE redes. (3)

[35]

OF

VRAAG 5: OPSTELVRAAG

MEEULANDERS – Esta Steyn

Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vraag wat daarop volg:

1	<i>Ek was weer by die</i>
2	<i>malgaswyfie met die twee kuikens en het lank vir hulle gesit</i>
3	<i>en kyk. Sy weet nie haar een kind is 'n duikertjie nie. Maar</i>
4	<i>die klein malgassie lyk vir my swak. Die mannetjie het kos</i>
5	<i>gebring en die duikertjie het hom dik geëet. Ek wil die wyfie</i>
6	<i>teken. Sy is nie so aggressief soos die ander malgasse nie.</i>

Hierdie aanhaling sluit aan by een van die grootste geheime in die roman, naamlik Janka.

Skryf 'n OPSTEL (250 – 300 woorde) waarin jy van Janka se geheim vertel. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Jy kan in jou opstel verwys na:

- Janka se biologiese ma en pa
- Janka wat op Meeuland beland het en 'n Langhans geword het
- Die geheime kontrak
- Die ooreenkoms tussen die duikertjie in die aanhaling en Janka se situasie
- Ryna wat die geheim verklap het

[35]

OF

VRAAG 6: KONTEKSTUELE VRAAG**MEEULANDERS – Esta Steyn**

Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

1 Deur die verkyker kon hulle sien hoedat Elsabet haar
 2 greep verloor en in die see spartel. Hoedat die *Sterretjie*
 3 langs die sinkende seiljag intrek en Attie die boei na haar
 4 uitgooi, hoedat Jacob induik en haar boontoe bring. Hoedat
 5 hulle sukkel om haar op die *Sterretjie* te kry. Hulle het
 6 haar uitgebring jettie toe. Hande wat op die trap aanvat
 7 en komberse oor haar deurdrenkte liggaam vou. Ryna met
 8 haar mond teen die koue blou lippe om die lewensasem
 9 terug te blaas. Aanhoudend, aanhoudend. Dan weer Jacob.
 10 Maar in die ronde flitskol het die gesig bleekwit gebly.
 11 En toe, uiteindelik, het Jannerik hulle almal se gedagtes
 12 smartlik opgesom: “Twilight het hys toe gekom, kaptein.”

13 MEEULAND. VRYDAGOGGEND, 14 DESEMBER 1984, 4.30 VM

14 *Fred, toe ek jou gesig vir die eerste maal op die verkiesings-*
 15 *plakkaat by die Salamanderbaaistase gesien het, het ek so*
 16 *min geweet van wat alles agter die wit glimlag skuil. Het*
 17 *jy toe reeds geweet dat Jannerik se dogter jou kind dra? En*
 18 *gisteraand, toe jy van die NSRI-boot af klim en stil saam*
 19 *met Jacob oor die donker jettie loop, het ek myself belowe*
 20 *dat niemand ooit sal weet wat ek weet nie. Dit is die een*
 21 *ding, Fred, wat ek Jacob nooit kan aandoen nie. Jacob sal*
 22 *nie weet Janka is joune nie.*

23 *Ek het haar in haar bedjie gekry, vas aan die slaap met*
 24 *haar ma se wekker teen haar hart gedruk. Maar hy het*
 25 *afgehoop en ophou tik.*

26 *Deur te praat, Fred, sal ek die mense van Meeuland aan*
 27 *verdere wrokke uitlewer. En daar is alreeds genoeg. Daar is*
 28 *ook genoeg vrae. Ons sal altyd bly wonder hoekom Elsabet*
 29 *die see ingevaar het. Ek glo sy was desperaat, soekend. Maar*
 30 *ons sal nooit werklik weet nie.*

31 *Vanaand huil my hart vir haar, soos dit gehuil het toe sy*
 32 *nog gelewe het.*

33 *Mag die Here my vergewe. Mag die Here ons almal*
 34 *vergewe. Want miskien het ons almal ’n aandeel in haar*
 35 *dood. Omdat ons Meeuland se donker geheime in ons harte*
 36 *dra.*

- 6.1 Hoe het Elsabet in die water beland? (1)
- 6.2 Wie was die laaste persoon met wie sy gepraat het voordat sy in die water beland het? (1)

- 6.3 Waarvoor is die *Sterretjie* onder normale omstandighede gebruik? (1)
- 6.4 Watter rol speel die weersomstandighede om van Jacob 'n held te maak tydens hierdie reddingspoging? (1)
- 6.5 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.
- Jannerik se woorde: “Twilight het hys toe gekom, Kaptein,” is ironies, want ...
- A Jacob wou Elsabet nie meer op Meeuland hê nie.
B Elsabet wou vroeër niks van Meeuland weet nie.
C Elsabet se huis het afgebrand en sy was dakloos.
D Elsabet se kind noem reeds vir Ryna “Mamma”. (1)
- 6.6 Waarom word twee lettertipes in hierdie uittreksel gebruik? (2)
- 6.7 Toe Ryna die eerste maal die verkiesingsplakkaat sien, het sy vir Fred beskryf as selfversekerd en glimlaggend.
- 6.7.1 Watter rede het hy toe gehad om te glimlag en selfversekerd te wees? (1)
- 6.7.2 Rangskik die dinge wat sedert die verkiesing met Fred gebeur het, in die KORREKTE volgorde.
- Skryf slegs die vraagnommer neer en daarna die letters (A – D) in die korrekte volgorde.
- A Elsabet verdrink.
B Fred en Elsabet trou.
C Sheila pleeg selfmoord.
D Fred word deur Skalla afgepers.
E Ryna vertel vir Fred wie Janka is. (5)
- 6.8 Hoe het Ryna uitgevind dat Janka Fred se kind is? (1)
- 6.9 Wat was Janka se bynaam? (1)
- 6.10 Die wekkertjie wat Janka vashou (reël 24), was eers Elsabet s'n.
- 6.10.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 6.10.2 Motiveer jou antwoord deur na Ryna se ontdekking in die huis wat sy gekoop het, te verwys. (1)

- 6.11 Kies uit KOLOM B die rede vir die negatiewe gevoel wat die karakter in KOLOM A gehad het. Skryf slegs die vraagnommer (6.11.1 – 6.11.4) en die letter (A – D) neer.

KOLOM A	KOLOM B
6.11.1 Mary	A Jacob wil nie Meeuland verlaat nie.
6.11.2 Elsabet	B Skalla en Billy laat Matthys hulle vuilwerk doen.
6.11.3 Fred	C Skalla bestuur dronk en Sheila is verlam in die ongeluk.
6.11.4 Attie en Jacob	D Jason Peters soen vir Doreen.

(4)

- 6.12 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Elsabet het die see ingevaar omdat sy ...

- A wou teruggaan na Jacob toe op Meeuland.
 B nie welkom was op Salamanderbaai nie.
 C die Sheila 2 doelbewus wou laat sink.
 D oortuig was dat Fred van haar wou skei.

(1)

- 6.13 Wat dink jy van Fred se optrede teenoor vrouens?

(1)

- 6.14 Dink jy Skalla se huislike omstandighede het sy gedrag beïnvloed?

(1)

- 6.15 Voltooi die volgende paragraaf deur die name in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die antwoord langs die vraagnommer (6.15.1 – 6.15.4) neer.

Jackie; Skalla; Jannerik; Fred; Jacob; Veronica

Na Elsabet se begrafnis, beskuldig (6.15.1) ... vir (6.15.2) ... dat hy vir Elsabet met (6.15.3) ... verkul het. Net so het hy Sheila verkul met (6.15.4) ...

(4)

- 6.16 Haal TWEE OPEENVOLGENDE WOORDE aan uit die laaste paragraaf van die uittreksel (reël 33 tot 36) wat die tema van die roman saamvat.

(1)

- 6.17 Skryf 'n paragraaf (omtrent 50 – 60 woorde) waarin jy vertel hoe Ousanna se voorspelling waar geword het toe sy gesê het:

- Luister tog! Die vlae wapper ...
- dit skeur in die wind en ...
- die kruik breek ...

(5)

- 6.18 Is die titel 'n goeie keuse vir hierdie verhaal? Motiveer jou antwoord.

(1)

[35]**OF**

AFDELING B: DRAMA**BEANTWOORD ÓF DIE OPSTELVRAAG ÓF DIE KONTEKSTUELE VRAAG.****VRAAG 7: OPSTELVRAAG****POPPIE – DIE DRAMA – Elsa Joubert en Sandra Kotzé**

Poppie is 'n voorbeeld van iemand wat oorleef, al kry sy baie teëspoed.

Skryf 'n OPSTEL (250 – 300 woorde) waarin jy vertel hoe Poppie dit reggekry het om te oorleef. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Jy kan in jou opstel verwys na:

- Die gevolge van Poppie se troue met Stone
- Poppie se probleme met haar pas
- Stone se dood

[35]**OF****VRAAG 8: KONTEKSTUELE VRAAG****POPPIE – DIE DRAMA – Elsa Joubert en Sandra Kotzé**

Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

1	MR STEVENS:	<i>(wys met 'n stok na die kaart).</i> Jy moet nou kies,
2		Rachel. Daar's Ilinge naby Queenstown, en Dimbaza naby
3		King William's Town en Mdantsane wat ook in die Ciskei is,
4		maar vlak by East London.
5	POPPIE:	Ek ken dié plekke nie. <i>(Sy bly op dieselfde plek staan.)</i>
6	MR STEVENS:	<i>(maak haar stil).</i> Kyk, ek wil jou help. As kind wat
7		die dorpslewe gewoon is, dink ek dis die beste vir jou
8		om na East London te gaan. Ek het al 'n slag die ander plekke
9		gesien, maar laat ek nou eerlik met jou wees, jy moet hulle
10		nie vat nie.
11	POPPIE:	Is daar 'n huis vir my? Ek sal nie huis kan bou soos my
12		broers vir my hier in Jakkalsvlei help bou het nie.
13	MR STEVENS:	Ons sal 'n huis vir jou gee.
14	POPPIE:	En sal daar skool wees vir my kinders?
15	MR STEVENS:	Daar sal skool wees vir jou kinders. Is dit goed,
16		Rachel?
17	POPPIE:	Dis goed.
18	MR STEVENS:	Dan sit ons jou naam op vir 'n huis in Mdant-
19		sane. <i>(Beweeg weg).</i>
20	POPPIE:	<i>(bly staan).</i> Wat kan ek doen? Ek kan nie die wet met my
21		hande breek nie.

- 8.1 Wie is Mr Stevens? (1)
- 8.2 Noem die DRIE plekke waar Poppie kon gaan woon het. (3)
- 8.3 Dink jy Poppie is 'n goeie ma? Motiveer jou antwoord met TWEE redes uit die uittreksel. (2)
- 8.4 Kies die naam hieronder wat NIE korrek is NIE. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.
- Poppie se kinders se name was ...
- A Vukile
B Nomvula
C Thembiza
D Vezile (1)
- 8.5 Bonsile se naam beteken "iets het reggekom".
- 8.5.1 Hoekom is die naam ironies? (1)
- 8.5.2 Hoekom is die naam profeties? (1)
- 8.6 Het jy simpatie met Poppie, die hoofkarakter? Motiveer jou antwoord. (1)
- 8.7 Lees die volgende twee sinne en beantwoord die vrae wat daarop volg.
- 5 POPPIE: Ek ken dié plekke nie. (*Sy bly op dieselfde plek staan.*)
*****

20 POPPIE: (*bly staan*). Wat kan ek doen?
- 8.7.1 Waarom word sekere woorde in hierdie aangehaalde sinne skuinsgedruk? (1)
- 8.7.2 Wat sê die skuinsgedrukte woorde vir ons oor hoe Poppie voel toe sy hoor sy moet weggaan? (1)
- 8.8 Poppie moet weggaan omdat haar man, Stone, dood is en sy nie meer op Jakkalsvlei mag woon nie.
- 8.8.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 8.8.2 Motiveer hierdie stelling deur te verwys na die rede waarom Poppie moes trek. (1)

- 8.9 Poppie se van, Nongena, het 'n simboliese betekenis.
- 8.9.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 8.9.2 Motiveer hierdie stelling deur te verwys na wat haar van beteken en deur te sê of dit verband hou met haar lewe. (2)
- 8.10 Rangskik die volgende dinge wat met Poppie gebeur het vandat sy moes weggaan van Jakkalsvlei af, in die KORREKTE volgorde.
- Skryf slegs die vraagnommer neer en daarna die letters (A – D) in die korrekte volgorde.
- A Die manne kom vra damage-geld vir die swanger weeskind.
B Poppie kry werk by Mrs Swanepoel.
C Stone sterf.
D Poppie gaan permanent terug Kaap toe. (4)
- 8.11 Voltooi die volgende paragraaf deur die woord(e) in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die antwoord langs die vraagnommer (8.11.1 – 8.11.3) neer.
- vrou van die huis; hulle nie in die Ciskei gewoon het nie; die Engels- en Afrikaanssprekendes nie die Xhosaname kon uitspreek nie; meisie uit 'n geslag van groot vroue; Bhuti-ka-nombi; Tata-ka-Bonsile
- Uit respek het Poppie vir Stone (8.11.1) ... genoem. Haar Xhosanaam, Ntombizodumo, beteken (8.11.2) ... Die karakters in die drama het Xhosa- sowel as Engelse name omdat (8.11.3) ... (3)
- 8.12 Skryf 'n paragraaf (omtrent 50 – 60 woorde) waarin jy vertel hoe Poppie se gesinslewe deur die onmenslike wette vernietig is. (5)
- 8.13 Lees die volgende sin uit die uittreksel en beantwoord die vraag wat daarop volg:
- 20 POPPIE: (*bly staan*). ... Ek kan nie die wet met my
21 hande breek nie.
- Waarom pas hierdie woorde van Poppie so goed by die tema van die drama? (1)
- 8.14 Hoe sou jy op hierdie wet gereageer het? (1)
- 8.15 Wat dink jy van Mr Stevens se houding teenoor Poppie? (1)
- 8.16 Wat is jou opinie oor mense wat gedwing word om hulle blyplek te verlaat? (1)
- 8.17 Hoe help hierdie drama om mense in ons land met mekaar te versoen? Noem TWEE aspekte. (2)

[35]**OF**

VRAAG 9: OPSTELVRAAG**PALJAS – Chris Barnard**

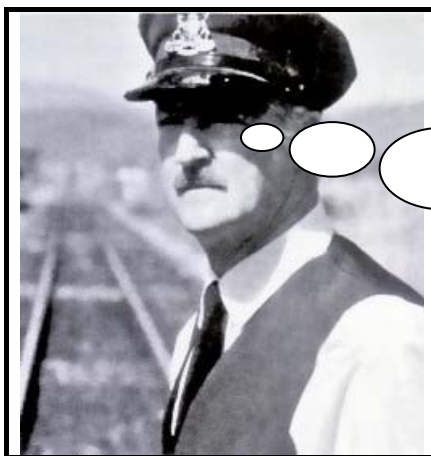
Skryf 'n OPSTEL (250 – 300 woorde) waarin jy vertel wat in die verskillende fases van die drama gebeur. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Jy moet in jou opstel verwys na die:

- Eksposisie
- Motoriese moment
- Verwikkeling
- Krisis
- Klimaks
- Oplossing/Ontknoping

[35]**OF****VRAAG 10: KONTEKSTUELE VRAAG****PALJAS – Chris Barnard**

Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

Oudokter kan nou maar sê ons moet geduld gebruik, maar ek dink die kind moet pakslae kry. Hoe kan hy sê dis 'n angstoestand, dat hy vir iets geskrik het of dat hy bang is? Wat sou hy nie kon verwerk nie? Hoekom is hy ongelukkig met die lewe? Oudokter is reg; hy is gesond en wil baie graag praat. Oudokter bly nie saam met my nie; ek skree nie alles reg nie.

- 10.1 Gee die naam van die kind aan wie Hendrik dink. (1)
- 10.2 Wat makeer die kind? (1)
- 10.3 Gee DRIE redes vir die kind se toestand, volgens Oudokter. (3)
- 10.4 Vergelyk hoe Oudokter en Hendrik die kind se probleem wil oplos. (2)
- 10.5 Wat doen Hendrik verkeerd, volgens Oudokter? (1)
- 10.6 Wat is die nar se naam wat die kind gehelp het om weer te kan praat? (1)

- 10.7 Kies die antwoord uit KOLOM B om by die sin in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (10.7.1 – 10.7.3) en die letter (A – D) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
10.7.1	Dit is ruimte wat die karakters se eie eensaamheid voorstel.	A	Katrien
10.7.2	Haar kombuis is soos sy, sonder warmte en vriendelikheid.	B	Manuel
10.7.3	Hy kommunikeer net oor onbelangrike dinge.	C	Karoo
		D	Hendrik

(3)

- 10.8 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Katrien is ongelukkig omdat ...

- A Nollie so baie by Emma kuier.
- B Frans altyd vir haar vrugte bring.
- C Hendrik nie 'n vrou verstaan nie.
- D Willem altyd met toertjies besig is.

(1)

- 10.9 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Die simboliese betekenis van Emma wat weer begin klavier speel, is dat ...

- A sy verlief is op Nollie.
- B die kind weer na musiek luister.
- C die McDonald-gesin weer kommunikeer.
- D die gemeenskap die McDonalds aanvaar.

(1)

- 10.10 Skryf 'n paragraaf (omtrent 50 – 60 woorde) waarin jy van VYF maniere vertel hoe die nar die kind met sy probleem help.

(5)

- 10.11 Voltooi: In die uittreksel leer die leser vir Hendrik ken deur ...

(1)

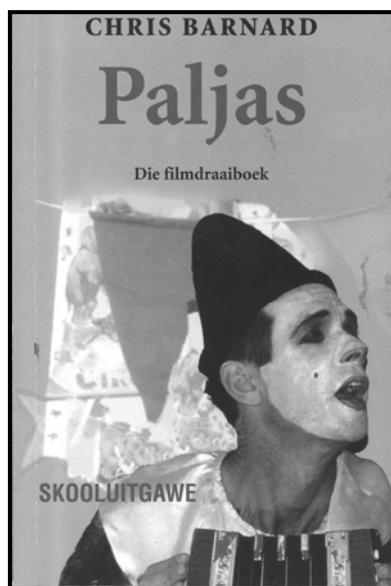
- 10.12 Rangskik die volgende gebeure in die KORREKTE volgorde.

Skryf slegs die vraagnommer neer en daarna die letters (A – D) in die korrekte volgorde.

- A Emma identifiseer die gesin se probleem.
- B Die mense gooi hulle by die dans met tamaties en eiers.
- C Die Mcdonald-gesin besluit om na die volstruisdans te gaan.
- D Hulle gaan huis toe en Hendrik wil aangaan asof niks gebeur het nie.

(4)

- 10.13 Die dominee is die antagonis in die verhaal.
- 10.13.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 10.13.2 Motiveer jou antwoord met 'n rede uit die verhaal. (1)
- 10.14 Hoekom dink jy is die nar die tritagonis in die verhaal? (1)
- 10.15 Noem die tema in die drama wat jou die meeste geraak het. Sê ook hoekom jy dié tema gekies het. (2)
- 10.16 Wat lei jy uit die uittreksel af oor die McDonald-gesin se verhouding met mekaar? (1)
- 10.17 Kies die korrekte woorde uit dié wat tussen hakies gegee word om die volgende sin KORREK te voltooi. Skryf slegs die woorde neer.
- Die episode waar die dorpsmense die McDonald-gesin met eiers en tamaties gooi, is 'n voorbeeld van (dramatiese ironie/dramatiese doelstelling). (1)
- 10.18 Tree Hendrik in die leesstuk reg op teenoor sy kind? Motiveer jou antwoord. (1)
- 10.19 Het die skrywer van hierdie drama dit reggekry om aan 'n probleem in die samelewing aandag te gee? Motiveer jou antwoord. (1)
- 10.20 Is die ruimte wat die skrywer in die drama gebruik, funksioneel? (1)
- 10.21 Bestudeer die voorblad.

Waarom is die voorblad funksioneel?

(1)
[35]

OF

AFDELING C: KORTVERHALE**BEANTWOORD ÓF DIE OPSTELVRAAG ÓF DIE KONTEKSTUELE VRAAG.****VRAAG 11: OPSTELVRAAG****STORIEJOERNAAL****KAPTEIN DUIWEL – Dana Snyman**

Die kortverhaal *Kaptein Duiwel* is 'n verhaal vol humor.

Skryf 'n OPSTEL (250 – 300 woorde) en vertel van die rol wat humor in die verhaal speel. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Jy kan in jou opstel verwys na:

- Ouma se rol
- Kaptein Duiwel se rol
- Pa se rol
- Ma en Oupa se rolle

[35]**OF****VRAAG 12: KONTEKSTUELE VRAAG****STORIEJOERNAAL****MUTSUKU – Izak de Vries**

Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

1	Dit is 'n jolige rit, want 'n hele paar mense in die taxi gaan pensioen haal. Nou word die sorge
2	van die lewe eers weer 'n bietjie vergeet. Netnou-netnou loop hulle weer soos ryk mense met
3	note in hulle sakke rond.
4	Daar by die betaalpunt staan die mense al in die tou. Dis snaaks hoe jy vroeg kan kom, maar
5	daar sal altyd mense wees wat vroeër is.
6	Met die laaste bietjie spaargeld wat hy sommer aan die begin van elke maand wegsit vir
7	hierdie rit, betaal hy die haastige bestuurder en gaan val saam met die ander in die tou in.
8	Meer as 'n uur gaan verby voor dit amptelik oopmaaktyd is en nog 'n halfuur gaan verby
9	voordat die betaalmense daar opdaag.
10	Dit vat nog 'n goeie klompie minute voordat die vensters oopgemaak word en die mense begin
11	vorentoe druk. Daar is elke oggend so 'n afwagting wanneer jy weet jou sakke bult netnou
12	weer.

12.1 Hoekom kan die passasiers in die taxi hulle sorge 'n bietjie vergeet? (1)

12.2 Watter slegte nuus het die pensioenarisse gekry? (1)

12.3 Lees die volgende sin uit die uittreksel en beantwoord die vraag wat volg.

2 ... Netnou-netnou loop hulle weer soos ryk mense met
3 note in hulle sakke rond.

Noem EEN rede hoekom hierdie aanhaling ironies is. (1)

12.4 Mnr. Ndou is spaarsamig.

12.4.1 Sê of hierdie stelling WAAR of ONWAAR is. (1)

12.4.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 12.4.1 uit die teks. (1)

12.5 Lees die volgende gedeelte uit die uittreksel en beantwoord die vraag wat volg:

8 ... Meer as 'n uur gaan verby voor dit amptelik oopmaaktyd is en nog 'n halfuur gaan verby
9 voordat die betaalmense daar opdaag.
10 Dit vat nog 'n goeie klompie minute voordat die vensters oopgemaak word en die mense begin
11 vorentoe druk.

Wat lei jy uit die betaalmense se houding af oor hoe hulle oor die pensioenarisse voel? (1)

12.6 Alhoewel die geld op was en die mieliemeel min, het mnr. Ndou steeds meer pap as Mutsuku geëet.

12.6.1 Sê of hierdie stelling WAAR of ONWAAR is. (1)

12.6.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 12.6.1 met 'n rede uit die verhaal. (1)

12.7 Skryf 'n paragraaf (omtrent 50 – 60 woorde) waarin jy vertel oor die inbraak by mnr. Ndou. (5)

12.8 Kies die sin uit KOLOM B om by die woord/sin in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (12.8.1 – 12.8.3) en die letter (A – D) neer.

KOLOM A	KOLOM B
12.8.1 Avokadopere	A Dit is die vrou by wie mnr. Ndou die huisie huur.
12.8.2 Sy wil haar geld hê sodra die pensioen inkom.	B Dit vul al die honger plekke in sy maag.
12.8.3 Die onderwyser het gesorg dat mnr. Ndou hout kry.	C Hulle gee vir die mense mieliemeel.
	D Mnr. Ndou bid die aand vir die persoon.

(3)

12.9 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE TWEE antwoorde. Skryf slegs die vraagnommer en die TWEE letters (A – D) neer.

Die simpatieke houding van die gemeenskap teenoor die pensioenarisse is duidelik uit die ...

- A onderwyser wat vir mnr. Ndou kos bring.
- B dokter wat bekommerd is oor mnr. Ndou.
- C houding van die personeel wat die pensioene uitbetaal.
- D manier waarop die personeel by die hospitaal die vorms invul. (2)

Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

1 ... Was dit nie vir Mutsuku nie, sou hy nou net 'n avokado gepluk het en geëet het. Hy voel so
2 moeg en sy kop voel sommer swaar. Dis al of daar 'n klip in sy hart kom sit het.

12.10 Watter EEN “klip” (reël 2) het in mnr. Ndou se hart kom sit? (1)

12.11 Wat vertel die uittreksel hierbo jou van die verhouding tussen mnr. Ndou en Mutsuku? (1)

12.12 Rangskik die gebeure in die KORREKTE volgorde.

Skryf slegs die vraagnommer en daarna die letters (A – D) in die korrekte volgorde neer.

- A Hy gaan hospitaal toe en kry antibiotika vir sy arm.
- B Mutsuku word al hoe sieker nadat kinders hom geslaan het.
- C Hy gee die antibiotika vir Mutsuku, maar die hond word nie beter nie.
- D Mnr. Ndou sny sy voorarm oop en smeer van die etter uit Mutsuku se wonde op sy eie wond. (4)

Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

1 ... Plat op die grond sit die ou man. Sy kop is kaal en hy huil geluidloos. Net die trane stroom
2 by sy oë uit, en sy mond is vertrek in uitroepe wat nie uitkom nie.

12.13 Hoekom is mnr. Ndou in die uittreksel hierbo so hartseer? (1)

12.14 In party kulture skeer mense hul koppe kaal as daar dood in die familie is. Mnr. Ndou doen dit ook (reël 1). Wat probeer die skrywer hierdeur sê? (1)

12.15 Waarop dui mnr. Ndou se mond wat vertrek is in uitroepe wat nie kan uitkom nie? (Reël 2) (1)

12.16 Wat is die verteller se houding teenoor mense soos mnr. Ndou? (1)

- 12.17 Voltooi die volgende paragraaf deur die woord(e) in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die antwoord langs die vraagnommer (12.17.1 – 12.17.4) neer.

eerstepersoonsverteller; alomteenwoordige verteller;
beskryf; ontwikkeling; doen; armoede; haat

Ons noem die verteller in hierdie verhaal die (12.17.1) ... Die funksies van só 'n verteller is dat hy alles (12.17.2) ... en weet wat die karakters (12.17.3) ... Die verteller skep 'n ruimte wat (12.17.4) ... uitbeeld.

(4)

- 12.18 Wat, dink jy, is die tema van hierdie verhaal?

(1)

- 12.19 Dink jy dat 'n mens ook, soos mnr. Ndou, vir 'n dier lief kan word? Motiveer jou antwoord.

(1)

- 12.20 Hoe dink jy sou dit die slot verander het as mnr. Ndou genoeg geld gehad het?

(1)

[35]**OF****AFDELING D: GEDIGTE****BEANTWOORD TWEE VAN DIE VOLGENDE GEDIGTE.****VRAAG 13: KONTEKSTUELE VRAAG****VERSJOERNAAL**

Lees die volgende gedig deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

My siel, Pa – Marie van Rensburg

- 1 Hoeveel ekstra vakke, Pa?
- 2 Dux-leerling? Is dit wat Pa vra?
- 3 Die prestasies, Pa, al is dit top,
- 4 galgtou oor my kop.
- 5 En my siel, Pa ...
- 6 kan ek 'n klein-klein stukkie terugvra?

- 7 Pa, hoeveel eerstes by die wenpaal,
- 8 rekords moet ek nog behaal?
- 9 Hoeveel keer op die rostrum, Pa,
- 10 met 'n Achilleshiel wat pla?
- 11 Maar my siel, Pa ...
- 12 kan ek 'n klein-klein stukkie terugvra?

13	Pa, S.A.-skolespan speel ek al twee jaar,
14	Pa se Cravenweek is geëwenaar.
15	Hoe hoog moet die turksvy-kind in die lynstaan spring
16	om Pa eer te bring?
17	Maar my siel, Pa ...
18	kan ek 'n klein-klein stukkie terugvra?
19	Pa, is Pa nooit tevrede met die ewebeeld,
20	wat oor my vou soos 'n donker kleed?
21	Pa is mos my proto,
22	ek maar net Pa se foto!
23	Maar my siel, Pa ...
24	kan ek 'n klein-klein stukkie terugvra?

- 13.1 Watter EEN WOORD (strofe 1) bewys dat die seun een van die beste presteerders in die klas is? (½)
- 13.2 Wat moet die seun volgens strofe 1 op akademiese gebied doen om sy pa tevrede te stel? (1)
- 13.3 Watter sportsoort word met woorde soos “rostrum” en “wenpaal” in strofe 2 gesuggereer? (1)
- 13.4 Watter fisiese probleem het die seun in strofe 2? (1)
- 13.5 Die seun doen net so goed soos sy pa in sport.
- 13.5.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 13.5.2 Motiveer jou antwoord. (1)
- 13.6 Waarom moet die seun, volgens strofe 3, aanhou presteer? (1)
- 13.7 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Die rympatroon in elke strofe is ...

A	kruisrym.	
B	slagrym.	
C	paarrym.	
D	omarmende rym.	(1)

- 13.8 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

In hierdie gedig wys die seun hy is bang vir ...

- A die naderende eksamen.
 B die naderende rugbywedstryd.
 C sy pa se hoë verwagtinge van hom.
 D sy eie hoë verwagtinge.

(1)

- 13.9 Kies die term uit KOLOM B om by die voorbeeld in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (13.9.1 – 13.9.3) en die letter (A – C) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
13.9.1	“kan ek ’n klein-klein stukkie terugvra?” (versreël 6)	A	vergelyking
13.9.2	“turksvy-kind” (versreël 15)	B	retoriese vraag
13.9.3	“wat oor my vou soos ’n donker kleed?” (versreël 20)	C	metafoor

(3)

- 13.10 Voltooi:

Die seun ervaar die konstante druk om te presteer, negatief. Hy voel asof hy aan ’n (13.10.1) (EEN woord) ... hang en asof hy toegemaak word met ’n (13.10.2) (TWEË woorde) ...

(2)

- 13.11 Aan die einde van elke strofe word dieselfde twee reëls herhaal. Watter gevoel van die seun word deur hierdie herhaling uitgedruk?

(1)

- 13.12 Stem jy saam met die seun dat sy pa te veel van hom verwag? Motiveer jou antwoord.

(1)

- 13.13 Hoe sien die seun homself in die laaste drie reëls van hierdie gedig?

(1)

- 13.14 Wat is dit wat die seun se pa van hom af weggeneem het, wat hy die heel graagste wil terughê?

(1)

[17½]**OF**

VRAAG 14: KONTEKSTUELE VRAAG**VERSJOERNAAL**

Lees die volgende gedig deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

Woonstelbewoner – Sheila Cussons

1 Laat ek my seëninge tel.
 2 Byvoorbeeld, wat hoor ek nou, wat kan
 3 my trillende aandag my vertel?
 4 Gesuis van verkeer op straat;
 5 die hartbreekroep van 'n inklou voël
 6 waarvan ek die naam nog moet leer;
 7 die klein klikgeluidjie by tussenpose
 8 van my stoof wat my herinner
 9 dat iets daarop prut. En, dat die energieke dag
 10 nou nag toe staan.
 11 Saam net welkom in my oor
 12 en wat ek knersend kalm probeer om skoon te hoor
 13 dwarsdeur, bo-oor
 14 die beleg van my sinne tot in my skedel
 15 van daardie TV-ding langsaan.

14.1 Watter baie belangrike inligting gee die titel van hierdie gedig vir ons? (½)

14.2 Watter EEN WOORD sê vir ons dat die vrou haar positief instel teenoor haar blyplek? (1)

14.3 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

“wat kan/my trillende aandag my vertel?” (Versreël 2 en 3)

Hierdie woorde beteken die spreker luister ...

- A hartseer.
- B halfhartig.
- C ontspanne.
- D aandagtig. (1)

14.4 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

“Gesuis” (versreël 4) is 'n voorbeeld van ...

- A klanknabootsing.
- B personifikasie.
- C 'n vergelyking.
- D 'n metafoor. (1)

- 14.5 Sê wat die funksie van die metafoor in die volgende versreël is:
“die hartbreekroep van ’n inksblou voël” (Versreël 5) (1)
- 14.6 Die “klein klikgeluidjie” in die spreker se kombuis staan in kontras met die bure se TV.
- 14.6.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 14.6.2 Motiveer jou antwoord. (1)
- 14.7 Noem TWEE dinge waaraan die stoof se klikgeluid die spreker herinner. (2)
- 14.8 Hoe beskryf die spreker sy/haar dag? (1)
- 14.9 Kies die term uit KOLOM B om by die voorbeeld in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (14.9.1 – 14.9.3) en die letter (A – D) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
14.9.1	“energieke dag” (versreël 9)	A	klanknabootsing
14.9.2	“klikgeluidjie” (versreël 7)	B	alliterasie
14.9.3	“knersend kalm” (versreël 12)	C	vergelyking
		D	personifikasie

- 14.10 Wat sê “knersend kalm” (versreël 12) oor die houding van die spreker teenoor die televisie? (1)
- 14.11 Wat sê die metafoor in versreël 14 vir jou van die lewe in ’n woonstel? (1)
- 14.12 Hoe laat die digter jou weet dat die spreker ontsteld is oor die bure se televisie? (1)
- 14.13 Watter EEN WOORD (versreël 12 tot 16) sê dat die televisie se geluid die spreker se sintuie oorgeneem het? (1)
- 14.14 Het jy simpatie met die spreker in hierdie gedig? Motiveer jou standpunt. (1)

[17½]**OF**

VRAAG 15: KONTEKSTUELE VRAAG**VERSJOERNAAL**

Lees die volgende gedig deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

Vrou langs die pad – Louis Esterhuizen

- 1 Jou lyf lê bruin soos kardoos
- 2 langs die tref-en-trap van die pad
- 3 en grassaad poeier tot stof
- 4 hier waar jy slaap
- 5 jou laaste slaap
- 6 Jou rok rafel nog om jou bene
- 7 asof jy steeds aanstryk na die halte
- 8 maar langs jou jaag 'n bloedstroom weg
- 9 tussen klip
- 10 en teer, lê jou hand onbekend en vaal
- 11 langs die flenters van jou sak
- 12 Jou kinders by Vlottenburg se krothuisies
- 13 sal wag vir jou,
- 14 hul stemme sal tussen die speel deur soek
- 15 na die smal pad wat dorp toe krul
- 16 daar waar jy kos en klere wou gaan kry
- 17 Op jou tuiskoms sal hulle wag, op die krom
- 18 aansukkel met pakkies onder die arm
- 19 die veraf roep, die naderstorm, uitbundig
- 20 die neergooi, die arms, die jubel
- 21 van jou terugkeer
- 22 Die tweevertrekhuisie se skewe deur
- 23 sal jou roep en jou man sal geduldig sy pyp
- 24 weer stop: Uur na uur oor die vallei heen
- 25 tuur
- 26 na waar die laatmiddagson die bergrant
- 27 kleur. En spoedig sal die son weer vuurmaak
- 28 oor die bulte, die sap rooi
- 29 in die druifkorrels in
- 30 suig, weldra sal die plaaswerkers
- 31 die trosse onder blare uit na vore bring
- 32 en jou kinders
- 33 sal 'n ander speletjie speel
- 34 hul stemme sal klink die strate deur
- 35 die sagte more teen
- 36 en almal sal weer lag en lewe
- 37 al is jy heen, hier waar jy lê langs die pad
- 38 bruin soos 'n kardoos met jou handsak
- 39 aan flarde, wyd verstrooi deur son en reën.
- 40 En jy?

- 41 Hier waar jy lê, sal hulle 'n houtkruis plant,
- 42 sal grassaad soms nog buig, sal skape wei.

- 15.1 Waar het hierdie vrou wat langs die pad lê, gewoon? (½)
- 15.2 Waarom lê die vrou dood langs die pad? (1)
- 15.3 Die spreker versag die dood van die vrou wat langs die pad lê.
- 15.3.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 15.3.2 Haal EEN WOORD uit versreël 1 tot 5 aan om jou antwoord te bewys. (1)
- 15.4 Watter bewys het ons in die gedig dat die vrou van openbare vervoer gebruik moes maak? (1)
- 15.5 Waaruit kan ons aflei dat die ongeluk nie lank gelede gebeur het nie? (1)
- 15.6 Watter TWEE OPEENVOLGENDE WOORDE dui aan dat die vrou swaar aan die pakkies dra? (1)
- 15.7 Wat impliseer die woord “krothuisies” oor die mense wat daarin woon? (Versreël 12) (1)
- 15.8 Kies die korrekte woord uit dié wat tussen hakies gegee word om die volgende sin KORREK te voltooi. Skryf slegs die woord neer.
- In versreël 14 is “hul stemme sal tussen die speel deur seek” ’n voorbeeld van (metonimia/vergelyking). (1)
- 15.9 Haal SES OPEENVOLGENDE WOORDE aan wat die pad waarlangs die vrou huis toe kom, beskryf. (1)
- 15.10 Noem TWEE dinge wat die man doen terwyl hy vir sy vrou wag. (2)
- 15.11 Drie van die antwoorde hieronder voltooi die stelling KORREK. Watter antwoord is NIE korrek NIE? Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.
- Versreël 26 tot 27: “na waar die laatmiddagson die bergrant/kleur” is baie treffend omdat ...
- A dit simbolies is van die einde van die vrou se lewe.
 B dit ’n doodgewone dag in die gesin se lewe beskryf.
 C dit die sonsondergang so lewendig en raak beskryf.
 D dit die einde van die dag en ook die einde van ’n lewe afsluit. (1)

- 15.12 Kies die term uit KOLOM B om by die voorbeeld in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (15.12.1 – 15.12.3) en die letter (A – D) neer.

KOLOM A	KOLOM B
15.12.1 “Jou lyf lê bruin soos kardoos” (versreël 1)	A simbool
15.12.2 “houtkruis” (versreël 41)	B personifikasie
15.12.3 “die tweevertrekhuise se skewe deur/sal jou roep” (versreël 22 en 23)	C vergelyking
	D metafoor

(3)

- 15.13 Die lewe sal vir almal weer aangaan.

15.13.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

15.13.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 15.13.1. (1)

[17½]

OF

VRAAG 16: KONTEKSTUELE VRAAG**VERSJOERNAAL**

Lees die volgende gedig deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

e-sonnet – Susan Smith	
1	met skuifspeld ponser en kram
2	kon ek tevore – soos dit hoort –
3	op papier netjies elke woord
4	orden volgens plan
5	nou wag iewers in die ruimte
6	my posbus
7	gedot & gekom
8	slaggereed op besoekers van buite
9	langsamerhand vind ek egter
10	die e-verhouding al hegter
11	dat ek met elke klik
12	en dubbelklik
13	my lewe al meer
14	na die eenoog-despoot se buie skik

- 16.1 Wat beteken die “e” voor die woord “sonnet” in die titel? (½)
- 16.2 Die spreker kon in die verlede sy/haar papierwerk sonder ’n rekenaar netjies hou.
- 16.2.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 16.2.2 Motiveer jou antwoord met ’n verduideliking uit strofe 1. (1)
- 16.3 Kies ’n sinsdeel uit KOLOM B om by die sinsdeel in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommer (16.3.1 – 16.3.5) en die letter (A – D) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
16.3.1	Die tydsaanduiding “kon” (versreël 2) ...	A	die kuberruimte.
16.3.2	Die spreker gebruik ’n skuifspeld, ponsen en ’n krumbinder (versreël 1) om ...	B	dui op die manier waarop die meeste pos gestuur word.
16.3.3	Die tydsaanduiding “nou” (versreël 5) ...	C	slaggereed is.
16.3.4	Die voordeel van e-pos (strofe 2) is dat dit ...	D	dui op die manier waarop die spreker in die verlede briewe gebêre het.
16.3.5	Besoekers van buite (versreël 8) verwys na ...	E	enige papierwerk netjies te orden.
		F	die e-verhouding wat hegter raak.

- 16.4 Kies die woorde uit dié wat tussen hakies gegee word om die volgende sin KORREK te voltooi. Skryf slegs die antwoord neer.
- Die funksie van die twee aandagstrepe in versreël 2 is om (die vergelyking te beklemtoon/die woord “hoort” uit te hef). (1)
- 16.5 Voltooi die volgende stellings met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.
- ’n Voorbeeld van ’n e-posadres wat “gedot & gekom” (versreël 7) is, is ...
- A elem@ web.co.za.
 B dej@intekom.gov.
 C cjm@telkom.com.
 D wbg@icon.net. (1)

- 16.6 Watter woord bewys dat die spreker nie gou aan die rekenaar gewoon kon raak nie? (1)
- 16.7 Stem jy saam dat 'n e-posadres 'n mens se lewe makliker kan maak? Motiveer jou antwoord. (1)
- 16.8 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.
- Die funksie van die paarrym in versreël 9 tot 12 is om ...
- A te wys op die regte gebruik van die rekenaarmuis.
B te wys dat die verhouding met die rekenaar hegte word.
C te beklemtoon dat daar altyd twee mense moet wees.
D die belangrikheid van die gebruik van die rekenaar te beklemtoon. (1)
- 16.9 Kyk na die slotreël van die gedig en motiveer wat die spreker se houding teenoor 'n rekenaar is. (1)
- 16.10 Het die rekenaar kantoorwerkers se werk makliker gemaak? Motiveer jou antwoord. (1)
- 16.11 Noem TWEE redes hoekom ons kan sê dat hierdie gedig 'n sonnet is. (2)
- 16.12 Watter beeldspraak kry ons in: “na die eenoog-despoot se buie skik” (versreël 14)? (1)
[17½]

GROOTTOTAAL: 70